

ACC. N:R. M 6205:1-15.

Landskap: Småland Upptecknat av: J. M. Larsson
Härad: Emmaboda Adress: Torlap, Emman
Socken: Berga Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1939 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Handel och maskinad v.

hand 190 - 204.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

146805:1.

Landskap:

Småland.

Uppptecknat av:

P. S. Hansson

Härad:

Timmerö.

Adress:

Trilaf, Lagan.

Socken:

Berga.

Berättat av:

Upppteckningsår:

1939

Född år

i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

190

17. Redan från 1700-talet be-
kanns kinnvinnarna här en flitig hem-
slöjd i form av vävning och, så som
dåligt det än låter, tilldes denna
produkt i Borås. Kinnkonsten
utvecklades av många kvinnor
i betydlig grad. De vackert utpi-
rade västarna och de fintiga bäl-
darna från mitten av 1800-talet
bär klart vittne. Det fästas och
ad man värde kinnvävnader för att
och tillbaka och för till väjs
färdigdomsmästermakt för avskat.
I många av de små stängarna möts

Ums. N. 148

Kinnslöjd.

Vävning.

ACC. N:R. 146205:2

Landskap: Småland Upptecknat av: P. H. Rönner
 Härad: Funbo Adress: Torsås, Ögarna
 Socken: Berg Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1919 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Utrika kvinnor i sin vävstol da-
 gen lång. De vävde i regel julk
 åt andra och hade några skilling
 för att få sitt bevä. Brevet var
 en del i förhållande till vävens be-
 skaffenhet. En del vävde "Marta" i
 "Jockla" av bomullsty. Dessa artik-
 lar utmålade de sedan i gårdarna
 eller också överlät försäljningen
 på en till några försäljare, som
 gick omkring i byarna och kallades
 för "Marta" eller "Marta-köping".
 I början av inrevarande sekel upp-
 stod en bemärkingsförrättning av

ACC. N:R.

M6205:3.

Landskap: Småland Upptecknat av: P. H. Hansen
Härad: Sunnebo Adress: Tolap, Sagan
Socken: Berga Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1939 Född år _____ i _____

192
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Stort möte här i Berga. Det var
ingenjör Gerhard Holm, som
här berättade Sjöbovenska hand-
vävaradoindustrien, var ändamål
var att i hemmen väva kostly-
tyger av ull. Det var även 50-
tal kvinnor, som fingo möta upp
främlingen och där mottaga gas-
net jämte vävminstret samt regler
för hur arbetet skulle verkställas.
Det var också en pålunda fört sina
intentioner och instruktioner, begär
om att man för att spöla och
vaspa samt ståa upp väven.

ACC. N:R. M 6205:4.

Landskap: Småland. Upptecknat av: Th. Erikson.
 Härad: Emmets. Adress: Trilaf, Lager
 Socken: Berga Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1939. Född år _____ i _____

193
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Detta var nog ett litet koreograf
 gån i början, men man vände
 sig på smärningarna härmer.
 Det gick väl kanske inte alltid så
 bra i början och familjen flytt
 efter önskemål, men man övade snart
 upp sig och de som var i syns-
 ställning härmed, var gamla vän-
 ner och på förhand. De stöta och
 chockanta koreografierna blev mer
 rytmiska och fanns avsed-
 ning, förhållandevis till Björnstäm-
 i stämorna, och hade inom vårt eget
 land utan även i flera främmande

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 146905:5.

Landskap: Småland. Upptecknat av: H. H. Larsson
 Härad: Smålands. Adress: Torshagen, Sjöbo
 Socken: Sjöbo. Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1929 Född år _____ i _____

Ränder, såsom Tyskland, Frankrike,
 Italien m.fl. I mån som efterfrå-
 gas blev stört, växandes väverskro-
 nas antal och därför var oga-
 tade Helmer Sjöberg, som skötte
 affären, i besöksbesökning med att
 expediera inkomna beställningar,
 medan ingenjör Holm själv skötte
 försäljningen. Att det var inte på
 stånd i flumingsföretaget som under
 ärens lopp kommo de brukliga
 väverskrona till det för sitt arbete.
 Men på kom bakslaget. När värld-
 kriget hade förloppet en tid var det

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M6905:6.

Landskap: Småland Upptecknat av: M. H. Larsson
 Härad: Ämnebo Adress: Ämnebo, Sögar
 Socken: Berga Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1929 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

omöjligt att anskaffa något garn,
 varför vävningen måste nedläg-
 gas och affären avvecklas. Huru-
 berget tyndes blev försäld och på så
 denna rörelse ett minne blott.

På 1700-talet var det en man
 i Kallmarvika vid namn Johannes
 Bengtson. Han hade varit i Västerås
 en gång och där varit inne på en
 Klockmakarsverkstad. Den lille goss-
 en hade fallenhet för yrket och han
 sig och efter honom det tillgick att
 göra klockor. Han började sedan
 att göra fina väggklockor, vilka

Klockmakare

ACC. N:R.

M6905:7

Landskap:

Småland.

Upptecknat av:

J. M. Linn

Härad:

Tinnlys.

Adress:

Tolap, Sagan

Socken:

Berga.

Berättat av:

Uppteckningsår:

1929

Född år

i

försändes åt olika till. Denna del
samt de 200 är sedan de förfärdiga-
des äro dessa blockor fortfarande
i så fräktiga. Endast ena kven-
norna som de kallas ha länge va-
rit i bruk och eftersökt. I släkt-
tern äro finna de fortfarande i
eller annat exempel kven och de
övriga kända äro spridda åt olika
till. Enligt uppgift skulle vägg-
blocken i såväl Berga som Ejnaby
kyrkor vara av Johannes Bengtsons
tillverkning.

Öfver längre tillbakå: Riden

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M 6205:8.

Landskap: Småland. Upptecknat av: P. H. H. H.
 Härad: Älmhult. Adress: Älmhult, Älmhult.
 Socken: Berga. Berättat av: P. H. H. H. H. H. H.
 Uppteckningsår: 1939. Född år 1857 i Berga.

197.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Tillverkades här blockor med träverk.
 Dessa blockor hade blott en enda
 visare, nämligen timvisare. Det upp-
 ges att de voro mycket säkra och
 i gängen och visade tiden rätt. Men
 som var dessa tillverkade är nu inte
 goda och många. Ett exemplar fanns
 hos byggnadsmästare Johan Åberg i
 Åby, men detta hade ha förkommit
 vid den eldsvidan, som för några år
 tillbaka dröjde över Åby. Högberg
 säger, att det i Åby backen fanns
 en maskinverkare hos S. Berga, som
 hette Sven Höra (tillnämnet önnan).

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 146205.9.

Landskap: Lärnaland. Upptecknat av: P. H. Rasm.
 Härad: Ämmes. Adress: Trilaz. Ragan.
 Socken: Berga. Berättat av: P. H. Rasm.
 Uppteckningsår: 1939. Född år _____ i _____

198
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Denne man var klokmakare till
 cykel och han gick omkring i hem-
 men för att laga de då befintliga
 träfloarna, men Ståberg tror att
 han blott var reparatör och att
 tillverkningen av träfloarna lig-
 ge åtskilligt längre tillbaka än
 hans tid, vilket ju faller förhållande.

I mitten av 1800-talet bodde
 Salomon på Falknabacken i närhe-
 ten av Berga bys kyrka på en liten
 gård. Han hade konstens att
 tillverka stora och fina julbän-
 ner, och de var vackra och mest

Plånbokstic-
 verkning.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M6205:10.

Landskap:

Småland.

Upptecknat av:

P. J. Jansson.

Härad:

Munkbo.

Adress:

Torlag, Engholm.

Socken:

Berg.

Berättat av:

Uppteckningsår:

1939

Född år

i

utöfsta med impressioner och namn
 kunnade hos den tidens storbönder
 där i Berg och kringliggande sock-
 nar. Särskilt i slutet av 1800-talet hade
 de flesta av männen en av Lals-
 mors jänkeböcker i fickan med
 sig till marknaden och förovarade
 där sina pengar. Kunnade förovaras
 dessa ^{guldmynt} ~~hemmen~~ som minne från för-
 jädens tid.

Adress i Tullen, Tjälhult,
 sydde vackra renskinnshandskar,
 vilka han brukade sälja på de förs-
 torps marknad. Det var i slutet av 1800-talet

199

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVLandsk ma-
kare.

ACC. N:R. M 6205:11.

Landskap: Småland. Upptecknat av: J. H. Hansson.
Härad: Funnebo. Adress: Stora Sjögar.
Socken: Berga. Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1939. Född år _____ i _____

18. Från denna socken finnes rik tillgång på vattenkraft. Denna utnyttjades i det längsta blott till hvarnå för framledning av vatten spannmål och till sågverk. 1899-1904 fanns det en vagnfabrik i Sjö och några andra mindre industrier. Men det äro funnits. Men sedan vattenfallen blivit monterade för elektriska kraftverk ha vi nu sedan 1913 Smålands Gyllfabrik i Sjöfors, varmed 175-200 arbetare sysselsätas. Sjö Kraftstation äges av Örnans Kraftaktiebolag och den elektriska

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M6905:12

Landskap: Småland. Upptecknat av: P. Rönne.
 Härad: Smålands, Adress: Trilaf, Engen.
 Socken: Berga. Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1929 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

energien distribueras till Värmans Skol,
 till Byggnad och Kraft i omgivningen
 samt till flera andra socknar i Små-
 lands, Århus och Västbo härad.
 Detta kraftverk anlades 1915-16.
 Den 1926-27 uppfördes en kraft-
 station vid de stora fallen i Byggnad
 och Kraft samt Smålands. Denna
 station ägs av Tydörenska Kraft-
 AB och den har framställt kraft
 för ingår i bolagets stora lednings-
 nät.

19. Den första planen har på

Plog.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. 146905:13.

Landskap: Småland. Upptecknat av: M. B. Rönner
 Härad: Lunnebo. Adress: Trilasp, Sagan.
 Socken: Berga. Berättat av: E. J. Grottnäs
 Uppteckningsår: 1939. Född år 1833 i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Gården Rude Jas köpts i början
 av sin bondesida av smedmästaren
 P. Melander i By, som också var
 dess ällstman. För blev sin egen
 1864 och det Rude varit ett av de
 första åren som han skaffade sig
 jorag. De Melanderska joragarna
 synes ha varit de första i Rude och
 där i denna bygd. Rude köptes
 från Rind, Västra och Östra Rind,
 där Rinderna bodde. Det var färd-
 markarna som Rinderna ägde och
 sålde dem för Rinderna, på mark-
 naden eller direkt till Rinderna.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M6205.14.

Landskap: Småland Upptecknat av: M. Kärn
 Härad: Smålands Adress: Stora, Lagan
 Socken: Berga Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1939 Född år _____ i _____

Vagnmakare fanns det för när-
 ar ut. Man köpte ofta ske-
 vagnar av smederna därifrån för
 maskinerna och genom direkta
 förbindelser. Många, d.v.s. köpte ofta
 tillika tillverkades av smederna i orten.
 Någon större tillverkning av järn-
 redskap för försäljning i andra byar
 de nämner jag ej. Jonas vid bron.
 Och brukade visserligen sitta best och
 göra köpiga av detta material. Många
 genom vilka han för maskinerna
 och efter beställning, men någon större
 affär eller omsättning var det inte.

Vagnmakare

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M6205-15.

Landskap: Småland. Upptecknat av: M. H. Rasm.
 Härad: Hummerö. Adress: Torslag, Ragan.
 Socken: Berga. Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1939. Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Tipstiens borde ha inköpts för de
 större maskinerna. Förhållanden här
 tog även vidarna stället för staden
 efter beställning.

20. Schovet av salt fisk var
 tillgodosedd genom inköp i Järfälla-
 devis Halmstad, som var den nä-
 ste fjärrstaden. Även denna var
 förpackad av färdkylarna, men de
 kunde också banta, så granna st.
 go sig tillsammans och vara till
 staden för att inköpa denna vara
 m.m. Hälva.

Saltad fisk.

Skriv endast på denna sida!